

Kamer der Volksvertegenwoordigers

ZITTING 1955-1956.

8 MAART 1956.

BEGROTING

van het Ministerie van Economische Zaken
voor het dienstjaar 1956.

VERSLAG

NAMENS DE COMMISSIE VOOR DE
ECONOMISCHE ZAKEN (1), UITGEBRACHT
DOOR DE HEER MERCHIEERS.

MEVROUWEN, MIJNE HEREN,

De Kamer heeft de begroting van Economische Zaken goedgekeurd en ze vervolgens overgemaakt aan de Senaat, waar de Regering amendementen heeft ingediend. De tekst van het gewijzigde ontwerp moest dus naar de Kamer worden teruggezonden.

Die amendementen werden door uwe Commissie onderzocht. Er zijn er drie, en zij hebben betrekking op de rubriek der toelagen.

1. — Het eerste heeft betrekking op een aanpassing van artikel 20, 16°, waar het oorspronkelijk krediet van 145 miljoen tot 227 miljoen wordt verhoogd, d. i. een vermeerdering met 132 miljoen, teneinde de Regering in staat te stellen een politiek te voeren tot handhaving van de prijs van het meel.

De Minister merkte op dat het slechts een kredietverhoging voor het lopende jaar betreft. Er mag ondersteld worden dat de oogst van 1956 ingevolge de felle vorst

(1) Samenstelling van de Commissie:

A. — Leden-titularissen: de heren Heyman, voorzitter; Bertrand, Bode, De Gryse, Dehandschutter, Dequae, Dupont, le Hodey, Nossent, Pètre, Van Caeneghem, Van Hamme. — Bonjean, Castel, Debunne, Detiège, Gailly, Gelders, Paque, Peereboom, Toubeau, Van Winghe. — Kronacker, Merchiers.

B. — Plaatsvervangende leden: de heren Charpentier, De Clerck, De Saeger, Eeckman, Héger, Robyns. — Deconinck, Denis, Mevr. Lambert, de heren Magé, Major. — Vanderschueren.

Zie:

4-XIV (1955-1956):

— N° 6: Begroting gewijzigd door de Senaat.

Chambre des Représentants

SESSION 1955-1956.

8 MARS 1956.

BUDGET

du Ministère des Affaires Economiques
pour l'exercice 1956.

RAPPORT

FAIT AU NOM DE LA COMMISSION
DES AFFAIRES ECONOMIQUES (1)
PAR M. MERCHIEERS.

MESDAMES, MESSIEURS,

La Chambre a voté le budget des Affaires Economiques et l'a ensuite transmis au Sénat où le Gouvernement a déposé des amendements. Le texte du projet amendé a donc dû être renvoyé à la Chambre.

Ces amendements ont été examinés par votre Commission. Ils sont au nombre de trois et ont trait à la rubrique des subventions.

1. — Le premier se rapporte à un rajustement de l'article 20, 16°, où le crédit initial de 145 millions est porté à 277 millions, soit une augmentation de 132 millions, en vue de permettre au Gouvernement de faire face à la politique tendant au maintien du prix de la farine.

Le Ministre a fait remarquer qu'il ne s'agit que d'une augmentation de crédit pour l'année en cours. Il est à supposer qu'à cause des fortes gelées la récolte de 1956 n'aura

(1) Composition de la Commission:

A. — Membres titulaires: MM. Heyman, président; Bertrand, Bode, De Gryse, Dehandschutter, Dequae, Dupont, le Hodey, Nossent, Pètre, Van Caeneghem, Van Hamme. — Bonjean, Castel, Debunne, Detiège, Gailly, Gelders, Paque, Peereboom, Toubeau, Van Winghe. — Kronacker, Merchiers.

B. — Membres suppléants: MM. Charpentier, De Clerck, De Saeger, Eeckman, Héger, Robyns. — Deconinck, Denis, Mme Lambert, MM. Magé, Major. — Vanderschueren.

Voir:

4-XIV (1955-1956):

— N° 6: Budget amendé par le Sénat.

niet zo groot zal zijn als die van 1955 : de toelage zal dan opnieuw aan een ernstig onderzoek kunnen onderworpen worden.

2. — Het tweede amendement heeft betrekking op artikel 20, 22°, en luidt : « Toelage voor de steenkolennijverheid tot compensatie van een gedeelte der lasten, welke uit de wijziging der arbeidsvoorwaarden in de steenkolennijven zullen voortspruiten »; het bepaalt op 700 miljoen het bedrag der nieuwe toelage die daartoe op de begroting wordt ingeschreven.

De Minister heeft de redenen van dit nieuw krediet uiteengezet :

Ingevolge de onlangs gevoerde onderhandelingen tussen de werkgevers- en vakverenigingen van de kolennijverheid werd beslist dat de mijnwerkers opnieuw de uren van vóór 1940, namelijk de 45-urenwerkweek, zouden in acht nemen.

Nochtans, gelet op de huidige kolenschaarste, hebben de mijnwerkers aanvaard tijdens een deel van de hun verleende 15 dagen compensatieverlof te arbeiden.

Men is van mening dat de volledige invoering van de 45-urenwerkweek en de toekenning van compensatieverlofdagen ten hoogste de som van 75 miljoen zal kosten. De kolennijverheid kan er de last niet van dragen, want die nijverheid lijdt reeds onder een vermindering van de toelagen die door de E. G. K. S. voor het perekwatiefonds bestemd zijn (400 miljoen voor ieder der jaren 1956 en 1957).

Daarom zal de Staat een bedrag van 700 miljoen (bedrag van het uitgetrokken krediet) te zijnen laste nemen. De overige 65 miljoen zullen door de kolennijven gedragen worden.

Het toelagen-procédé wordt overigens ook aangewend door Duitsland, waar een gedeelte van de loons- en verlofverhogingen door de Schatkist worden gedragen.

Het doel van deze maatregelen is een verhoging van de kolenprijzen te voorkomen. De vaststelling van het bedrag der toelage is slechts voorlopig, want indien de Hoge Autoriteit een verhoging van de kolenprijzen toestond, zou de begrotingslast in dezelfde mate verminderd worden.

3. — Het derde amendement heeft betrekking op artikel 20, 23°. Het bedraagt 40 miljoen en is bestemd om aan de D. E. R. de voorschotten terug te betalen die hij voor rekening van de Schatkist doet inzake de financiering van de invoer van ruwe, in België gekamde wol.

De Minister herinnert eraan dat het beginsel van de hulp aan de textielsector algemeen goedgekeurd wordt.

De prijzen voor het opslaan van ruwe wol bedragen echter thans ongeveer 1,80 fr. per kilo. In 1956 zullen deze kosten door de Schatkist gedragen worden.

Sommige commissieleden maakten opmerkingen in verband met deze kredietverhogingen.

In verband met de toelage ten gunste van de steenkolennijven werd door een lid opgemerkt dat vermits de toelage bestemd is voor uitgaven voor maatschappelijke zekerheid het logisch zou zijn ze in de begroting van het departement van Arbeid en Sociale Voorzorg op te nemen, zoals dat in 1955 is geschied.

De Minister antwoordde dat het, overeenkomstig de herhaaldelijk door de oppositie geuite opmerkingen, normaal en wenselijk is alle economische toelagen op de begroting van zijn departement in te schrijven, wat hij in 1956 gedaan heeft.

Sommige leden verklaarden te begrijpen dat de deficitaire mijnen gesteund worden; maar waarom moet de Staat dezelfde kosten dragen voor de mijnen die ze zelf zouden kunnen betalen ?

pas l'importance de celle de 1955 : le subside pourra alors être sérieusement reconsidéré.

2. — Le deuxième amendement se rapporte à l'article 20, 22°, et est intitulé « Subvention à l'Industrie charbonnière en vue de compenser une partie des charges à résulter de la modification des conditions du travail dans les mines »; il fixe à 700 millions le montant de la subvention nouvelle inscrite de ce chef au budget.

Le Ministre a exposé les motifs de ce nouveau crédit :

A raison des récentes négociations entre les organisations patronales et syndicales de l'Industrie Charbonnière, il a été décidé que les mineurs adopteraient à nouveau les heures de travail d'avant 1940, notamment la semaine des 45 heures.

Compte tenu cependant de la pénurie actuelle de charbon, les mineurs ont accepté de travailler une partie des 15 journées de congé compensatoire qui leur ont été octroyées.

On estime que la mise au point de la semaine des 45 heures et de l'octroi des journées de congé compensatoire coûtera au maximum la somme de 765 millions. L'industrie charbonnière ne peut en supporter la charge car elle subit déjà une réduction des subsides destinés, par la C. E. C. A. au fonds de péréquation (400 millions pour chacune des années 1956 et 1957).

Pour cette raison, l'Etat prendra à sa charge une somme de 700 millions (montant du crédit inscrit). Les 65 millions restants seront supportés par les charbonnages.

Le procédé du subside est d'ailleurs également utilisé par les Allemands où une partie des augmentations de salaires et de congé sont supportés par le Trésor.

Le but de ces mesures est d'éviter l'augmentation du prix du charbon. La fixation du montant du subside n'est que provisoire car si la Haute Autorité accordait une augmentation du prix du charbon, la charge du budget en serait diminuée d'autant.

3. — Le troisième amendement se rapporte à l'article 20, 23°. Il est de 40 millions et est destiné à rembourser à l'O. R. E. les avances qu'il effectue pour le Trésor dans le financement de l'importation des laines brutes peignées en Belgique.

Le Ministre rappelle que le principe de l'aide au secteur textile a été unanimement admis. Or, les prix de stockage de la laine brute représentent environ 1,80 fr. le kg. Pour 1956 ces frais seront supportés par le Trésor.

Certains commissaires ont présenté des observations au sujet de ces augmentations de crédit.

En ce qui concerne le subside destiné aux charbonnages un membre fait observer que, puisque le subside est destiné à des dépenses de Sécurité Sociale, la logique voudrait que ce soit le budget du département du Travail et de la Prévoyance Sociale qui en supporte la charge, ce qui fut le cas en 1955.

Le Ministre réplique que, conformément aux remarques faites à différentes reprises par l'opposition, il est normal et souhaitable que toutes les subventions économiques soient inscrites au budget de son Département, ce qu'il a fait pour 1956.

Certains membres déclarent comprendre qu'on octroie un soutien aux mines déficitaires; mais pourquoi l'Etat doit-il supporter ces mêmes frais pour les mines qui sont capables de les supporter ?

De Minister antwoordde dat dezelfde leden ernstig bezwaar maakten toen hij een dergelijke discriminatie inzake perekwatie toepaste: hij vraagt zich af waarom ze nu kritiek uitbrengen vermits hij elke discriminatie heeft afgeschaft. De Hoge Autoriteit aanvaardt ze trouwens niet wegens het bestaan van de gemeenschappelijke markt (behalve voor de criteria die voortvloeien uit de ongunstige ligging der lagen).

Binnenkort zal het Hoge Hof van de E. G. K. S. een arrest vellen in verband met het beroep dat ingediend werd tegen de afschaffing van de perekwatie-toelagen ten nadele van de Limburgse mijnen.

Bovendien, verklaart de Minister, zullen de mijnen 65 miljoen van de sociale uitgaven, die uit de toepassing van de 45-uren zullen voortvloeien, voor hun rekening nemen: het aandeel van de verschillende kolenbedrijven in die last zal door de Steenkolenfederatie worden vastgesteld.

Een lid vroeg of de voordelen die aan de mijnwerkers worden toegekend tijdelijk zullen zijn, aangezien het verlenen van een toelage van 700 miljoen eveneens van tijdelijke aard is.

De Minister antwoordt daarop ontkennend. Hij herinnert er aan dat de regeling van de arbeidsduur in de mijnen slechts van tijdelijke aard is en dat het definitief statuut later zal worden vastgesteld. Het schijnt normaal dat de kolenmijnen de kosten van die hervorming volledig te hunnen laste nemen.

Hetzelfde lid vreest dat de toelage op een veel te hoog bedrag werd vastgesteld: dat het zou vastgesteld zijn op grond van het maximum-aantal verlofdagen, zonder onderscheid tussen de ondergrondse en de bovengrondse arbeiders. Nu zijn de regelen inzake verleningen van verlof zeer streng (het aantal verlofdagen wordt verminderd in geval van ziekte, afwezigheid of ongeval). Men zal het maximum-aantal verlofdagen nooit bereiken. Het zou normaler geweest zijn de uitgave eerst te berekenen en ze daarna te vereffen.

Er zal in ieder geval een streng toezicht moeten gehouden worden op de aanwending van dat krediet.

De Minister antwoordt onmiddellijk dat hij niet het uittrekken van een toelage, maar van een « krediet » van 700.000 frank heeft gevraagd, wat het verlenen van toelagen moet mogelijk maken; het spreekt vanzelf dat de werkelijke uitgave zal gecontroleerd worden en dat de uiteindelijk verleende toelage aan die uitgave zal worden aangepast. Voor het vaststellen van dat krediet werd echter rekening gehouden met de aanduidingen van de deskundigen:

Een dag loon vertegenwoordigt nagenoeg 45 miljoen frank; naar rata van 15 dagen compensatieverlof wordt dit 675 miljoen. Bovendien moet rekening worden gehouden met de uitgaven voor vaste kosten, die niet worden bestreden gedurende dat gedeelte van de 15 verlofdagen, waarin niet wordt gewerkt.

Sommige leden hebben verder de aandacht gevestigd op de marginale mijnen. Een van hen vraagt de Minister of de laatste brief van de Hoge Autoriteit aangaande de mijnen in de Borinage een definitief karakter heeft. De Minister antwoordt bevestigend wat betreft het onderzoek van het probleem in de Commissie, maar negatief wat betreft de beslissingen tot sluiting daar de Belgische Regering de Hoge Autoriteit heeft gevraagd het programma tot sluiting van de Westkant der concessie-Cockerill aan een nieuw onderzoek te onderwerpen, zelfs indien de proefneming met Le Crachet mislukt.

Een ander lid wenst de Minister hartelijk geluk met zijn optreden bij de Raad van Ministers van de E. G. K. S. in verband met de kwestie van de wedde der ambtenaars van die organisatie, en omdat hij onverwijld stappen heeft gedaan bij de Hoge Autoriteit, na de jongste interpellatie over de marginale mijnen.

Le Ministre répond que ces mêmes membres ont fait de sérieuses objections quand il a fait cette discrimination en matière de péréquation; il se demande pourquoi ils le critiquent maintenant qu'il a éliminé toute discrimination. La Haute Autorité ne l'admet d'ailleurs pas à cause de l'existence du marché commun (sauf pour des critères qui découlent de conditions de gisements défavorables).

Un arrêt devra incessamment être rendu par la Haute Cour de la C. E. C. A. au sujet du recours introduit au sujet de la suppression des subventions à titre de péréquation aux mines limbourgeoises.

Au demeurant, déclare le Ministre, les mines interviendront dans les dépenses sociales consécutives à l'application des 45 heures, à concurrence de 65 millions: la part des différentes entreprises charbonnières dans cette charge sera fixée par la Fédération Charbonnière.

Un membre a demandé si du fait que l'octroi du subsidie de 700 millions n'est que temporaire, les avantages accordés aux mineurs seront eux aussi temporaires.

Le Ministre répond par la négative. Il rappelle que la réglementation de la durée du travail dans les mines n'a qu'un caractère temporaire et que le Statut définitif sera fixé ultérieurement. Il semble normal que plus tard les charbonnages supportent intégralement les frais de cette réforme.

Le même membre craint que le subsidie n'ait été fixé à un montant beaucoup trop élevé: qu'il aurait été établi notamment sur la base du nombre maximum de jours de congé, indifféremment pour les ouvriers du fond et de la surface. Or, les règles d'octroi des congés sont très strictes (le nombre en est réduit en cas de maladie, d'absence ou d'accident). L'on n'arrivera jamais au nombre maximum des jours de congé. Il aurait été plus normal de vérifier d'abord la dépense réelle et de la solder ensuite.

En tout cas on devra surveiller de près l'utilisation de ce subsidie.

Le Ministre précise aussitôt qu'il n'a pas demandé l'inscription d'un subsidie mais bien d'un « crédit » de 700.000 fr qui doit permettre de subsidier; il va de soi que la dépense effective sera contrôlée et que le subsidie finalement octroyé sera adapté à cette dépense. Mais pour la fixation de ce crédit, il a été tenu compte des indications des experts:

Un jour de salaire équivaut à environ 45 millions de francs; à raison de 15 jours de congés compensatoires, cela représente 675 millions. En outre, il faut tenir compte de la dépense des frais fixes qui ne seront pas couverts pendant la partie des 15 jours de congé qui seront chômés effectivement.

Des membres se sont, en outre, intéressés au sort des mines marginales. L'un d'eux demande au Ministre si la dernière lettre de la Haute Autorité concernant les mines boraines a un caractère définitif. Le ministre répond affirmativement en ce qui concerne l'examen en Commission du problème, mais négativement quant aux décisions de fermeture, le Gouvernement Belge ayant demandé à reconsidérer le programme des fermetures de l'Ouest de la concession Cockerill, même si l'expérience du Crachet échoue.

Un autre membre félicite chaleureusement le Ministre pour son intervention au Conseil des Ministres de la C. E. C. A. dans la question du traitement des fonctionnaires de cette organisation, et de sa prompte démarche auprès de la Haute Autorité, après la dernière interpellation relative aux mines marginales.

Hij wenst tevens te vernemen of een programma wordt uitgewerkt, met het oog op de herscholing van de mijnwerkers uit de mijnen die met sluiting bedreigd zijn.

De Minister verklaart dat, naar het oordeel van de juristen van de E. G. K. S., de statuten van die organisatie een collectieve herscholing niet mogelijk maken. België heeft niettemin gevraagd tot collectieve herscholing te mogen overgaan, door de mijnwerkers uit de met sluiting bedreigde putten over te brengen naar andere steenkolenmijnen, die dan een evenredig deel van de herscholingstoelage zouden ontvangen zolang die herscholing duurt.

Hoe dan ook, buiten de 70 miljoen frank die door de Hoge Autoriteit ter beschikking van de Regering worden gesteld in het kader van de herscholing der mijnwerkers, worden de overige 130 miljoen frank ook aan België uitgekeerd.

Een lid wees op de belangrijke verhoging van de begroting van het departement, ingevolge de uittrekking van drie nieuwe toelagen (ongeveer 1 miljard), waardoor de begroting van de staatsuitgaven ieder jaar aangroeit. Het schijnt hem onlogisch toe opnieuw economische toelagen te verlenen waarvan iedereen de afschaffing wenste.

Hij brengt kritiek uit op het feit dat een sociale toelage van 700 miljoen ter beschikking wordt gesteld van één enkele nijverheidstak, en vraagt of de Minister van plan is dergelijke maatregelen ook voor andere bedreigde sectoren te nemen. Vreest hij niet dat de prijsstijging voor sommige produkten in geen geval kan vermeden worden?

Hij geeft nochtans toe dat de toelage voor de textielsector verantwoord is.

De Minister antwoordt dat het verwijt betreffende het krediet dat ten gunste van de kolenmijnen werd uitgetrokken en bestemd is voor het Pensioenfonds voor mijnwerkers hem onverdiend lijkt. Die nijverheidstak draagt zeer zware sociale lasten, die veel aanzienlijker zijn dan de gemeenrechtelijke sociale lasten die de andere nijverheidstakken moeten betalen.

Van die bijkomende last, die op ongeveer 1 miljard frank wordt geraamd, neemt de Staat 700 miljoen voor eigen rekening. Zelfs met inachtneming van laatstgenoemde toelage, zullen de totale sociale lasten van de kolenmijnen geenszins minder bedragen dan die van de andere sectoren.

De begroting werd met 10 tegen 6 stemmen aangenomen.

De Verslaggever,

L. MERCHERS.

De Voorzitter,

H. HEYMAN.

Il désire également savoir si un plan de réadaptation des mineurs des mines destinées à la fermeture sera élaboré.

Le Ministre a exposé que d'après les juristes de la C. E. C. A. les statuts de celle-ci ne permettraient pas une réadaptation collective. La Belgique a néanmoins demandé à pouvoir procéder à la réadaptation collective en transférant les mineurs des puits menacés de fermeture vers d'autres charbonnages qui pourraient alors toucher une partie proportionnelle de la subvention de réadaptation pour la durée de celle-ci.

En tout état de cause, en dehors des 70 millions de francs mis à la disposition du Gouvernement par la Haute Autorité, dans le cadre de la réadaptation des mineurs, les 130 millions de francs restants seront également versés à la Belgique.

Un membre a souligné l'importance de l'augmentation du budget du département par l'inscription des trois nouveaux subsides (1 milliard environ), ce qui fait croître chaque année le budget des dépenses de l'Etat. Il lui semble illogique de recourir de nouveau à des subsides économiques dont tout le monde souhaitait la suppression.

Il critique le fait de mettre à la disposition d'une seule industrie un subside social aussi important de 700 millions et demande si le Ministre compte adopter des mesures analogues pour d'autres secteurs menacés. Ne craint-il pas que l'on ne puisse, malgré tout, éviter la hausse de prix de certains produits?

Il admet cependant que le subside à la branche textile lui paraît justifié.

Le Ministre répond que le reproche en ce qui concerne le crédit inscrit en faveur des charbonnages et destiné au Fonds de retraite des ouvriers mineurs, lui paraît injustifié. Cette industrie supporte de très lourdes charges sociales qui dépassent largement les charges sociales de droit commun payées par les autres branches d'industrie.

De cette charge supplémentaire, évaluée à 1 milliard de francs environ, 700 millions sont pris en charge par l'Etat. Ainsi, même en tenant compte de ce dernier subside, l'ensemble des charges sociales des charbonnages ne sera nullement inférieur à celui des autres secteurs.

Le budget a été adopté par 10 voix contre 6.

Le Rapporteur,

L. MERCHERS.

Le Président,

H. HEYMAN.